N. 248. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 19 October.

Frankrijk.

PARIJS, den 16den October.

Het gouvernement heeft gisteren avond de volgende telegraphische depeche ontvangen, uit Toulon in den morgen van den 14den afgezonden:

» *De generaal* Damremont *aan den minister van oorlog.*

» Ben-Tamtam, 2 October.

» De brigaden *Nemours* en *Trezel*, met het belegeringsgeschut, hebben stelling genomen bij den Marabout van Ben-Tamtam, op den linkeroever van de Oued-Zenati.

» De generaal *Rulhières*, met de beide andere brigaden en het gros van het konvooi, is den Raz-el-Akba overgetrokken.

» Ik reken morgen nabij Meheres, op zeven uren afstands van Constantine, stelling te nemen.

» De vijand heeft zich niet vertoond.

» De Bey heeft zijne stelling van Raz-el-Akba verlaten en is op drie uren afstands van zijne hoofdstad teruggetrokken.

» De gezondheidsstaat van het leger is voldoende."

Alhoewel dit berigt niets beslissends inhoudt en men zich gevleid had tijdingen van latere dagteekening te ontvangen, heeft hetzelve niet te min, vooral in den aanvang, het ongeduld van het publiek eenigermate bevredigd. Men meent dat de generaal *Damremont* met het geven van nadere tijdingen zal willen wachten tot de togt meerdere resultaten opgeleverd heeft, of dat de Arabieren de gemeenschap van de achterhoede met Bona zullen afgesneden hebben, zoodat men in de eerste dagen in het geheel geen berigt, of wel enkel ongunstige geruchten, door de Arabieren met voordacht verspreid, te wachten heeft. Intusschen had men gaarne in het telegraphisch berigt ook de uitdrukking gezien, dat het weder fraai bleef, dewijl hiervan voor een groot deel het lot der expeditie kan afhangen.

Van Bona heeft men voorts berigten tot den 6den October, die [illegible] dat de Prins de Joinville, aan boord van de [illegible] aangekomen en terstond mede deel heeft willen nemen aan de expeditie naar Constantine. Men zal zich herinneren, dat op het oogenblik, dat de beide eskaders van de vice-admiralen *Gallois* en *Lalande* naar Tunis gezonden werden om de ontscheping van Turksche troepen ter hulp van Constantine, te beletten, een adviesjagt naar de *Hercules* gezonden werd, zoo men verzekerde met het berigt, dat dit schip vooreerst den voorgenomen togt naar Brazilie niet zoude voortzetten. Bij een later bevel werd deze bodem belast naar Bona te zeilen, waar nieuwe instructien zouden gereed liggen. Terwijl dan iedereen de *Hercules* de Middellandsche Zee reeds lang uitgevaren dachte, verscheen dit schip den 6den op de reede van Bona, en de Prins, de toegezegde instructien aldaar niet vindende, besloot onverwijld, met een eskorte van 900 man en 2 stukken geschut, hem door den kommandant van Bona gegeven, het leger achterna te trekken. Waarschijnlijk zal hij echter te laat voor Constantine komen, om nog aan de eerste operatien van het leger deel te nemen. Na de terugkomst te Bona, zal de Prins zijnen zeetogt verder voortzetten.

Met de jongste tijdingen uit Bona heeft men ook brieven uit het kamp van Medjez-el-Hammar, van waar het leger opgebroken is, van den 28sten September, ontvangen. Daarin wordt geen gunstig tafereel opgehangen van de gesteldheid der Fransche troepen in dit kamp tot kort voor de expeditie. » Terwijl de bladen in Frankrijk dagelijks herhalen dat in alles voorzien is, wachten wij – dus leest men in deze brieven – nog op dit oogenblik troepen en heeft men van den eenen dag op den anderen geleefd. Eerst in deze dagen zijn de konvooijen talrijker geworden en heeft men, naar men zegt, levensmiddelen voor 14 dagen. De gezondheids-toestand is betreurenswaardig. In de hospitalen liggen meer dan 2000 zieke soldaten. Een der regimenten van Oran gekomen en toen 1900 man sterk, telt thans slechts 1000 man onder de wapenen. Van het garnizoen van Guelma is het drie vierde deel ziek. Zoo de jaarlijksche geweldige stortbuijen komen is ons materieel verloren en de toestand der troepen allernoodlottigst," enz.

— Men zegt dat de voltrekking van het huwelijk der Prinses *Maria* van dag tot dag wordt uitgesteld, in de hoop op gunstige tijdingen van Constantine, ten einde de alsdan te geven feesten door den glans der overwinning zouden opgeluisterd worden.

— De schout-bij-nacht *de la Brétonnière*, die tot kommandant van de fransche zeemagt in de Antilles benoemd is, heeft bij den koning een afscheidsgehoor gehad.

— De scheuring die zich eensklaps tusschen de zoogenaamde parlementaire en radikale oppositie geopenbaard heeft, meent men dat van beduidenden invloed in de aanstaande vertegenwoordigende kamer kan worden. Ieder gematigde juicht den heer *Odillon Barrot* toe, dat hij zich niet met een comité wilde inlaten hetwelk den heer *Garnier Pagès* aan deszelfs hoofd heeft; sommige lieden denken nu, dat de eerstgenoemde, na geheel met de radikale oppositie gebroken te hebben, meer de ministeriele partij zal naderen, of wel dat hij zich met den heer Thiers zal vereenigen en beiden de handen ineen zullen slaan om ter [illegible] in het bestuur te komen.

— Een der legitimistische bladen van de departementen verzekert dat de bekende *Deutz*, die de hertogin *van Berry* overleverde, zich in de Vendee als kandidaat voor de kamer van afgevaardigden opdoet.

— De volgende depeche heeft men heden omtrent de zaken van Spanje:

» Narbonne, 15 October.

» Den 9den was Valencia gesloten, ter zake van de nadering van 1000 karlisten, *Esperanza*, na te Chiva te zijn binnengetrokken, trok naar het zuidelijk gedeelte der provincie. 1200 man van de kolonne van *Buil* vervolgden hem. *Borso* is met 1500 man te Segorlée, aangekomen.

» Uit Barcelona weken den 12den vele verkiezers en lieten het veld aan de *bullangueros* (de ultrapartij). De moordenaars van den kiezer *Veheils* zijn niet gearresteerd geworden. De brigadier *Puig* was afgezet geworden. Barcelona was zonder militair gezag voor de handhaving van de orde."

Uit de berigten en dagbladen van Madrid tot den 7den blijkt dat het ministerie nog niet voltallig is, zijnde de onder-secretaris van staat *J. M. Perz* met het interim van de finantien belast. In de cortes-zitting van den 6den heeft de nieuwe minister van justitie, *Matavigil*, eene soort van geloofsbelijdenis afgelegd omtrent den geest van het nieuw bewind, 't welk hij zeide zich strikt te zullen houden aan de tegenwoordige constitutie, alles zou aanwenden, zich zelf des noods opofferen, om aan den burgeroorlog een einde te maken, en alle verbeteringen zou voordragen die met den staat des lands uitvoerbaar zouden zijn; hij meende voorts te kunnen instemmen met de meening, door een lid der cortes geuit, dat het tijdstip daar was, dat de buitengewone magt den ministers vroeger verleend, konde ingetrokken worden. De minister van oorlog *Ramonel* verklaarde van zijn kant, dat men bedacht was om den staat van beleg der hoofdstad te doen ophouden.

De bijzondere berigten van Madrid drukken de meening uit, dat het nieuwe ministerie slechts als voorloopig is aan te merken, en niet langer dan tot op de bijeenkomst der nieuwe kamers zal aanblijven.

De verkiezingen zijn te Madrid geheel afgeloopen. De heeren *Arguelles*, *Calatrava*, *Calderon de la Barca* en *Sedane* zijn zoowel tot secretaris als tot afgevaardigden benoemd. In de provincien schijnt de meerderheid tot de gematigde partij te behooren.

Van de krijgsbewegingen der beide partijen heeft men heden niets naders.

— Ter beurze ging veel in de binnenlandsche fondsen om; het alkomend Londensch merk was daarop niet zonder invloed, evenmin als een vrij algemeen verspreid gerucht, dat het gouvernement bij eene telegraphische depeche het berigt van de bemagtiging van Constantine zou hebben vernomen. De notering was heden (16 *October*): 5 pCt. 109,85; 3 pCt. 80,80; Neg. renten 99,20; Sp. Ardoin 21½; Pass. 4¾; Rom. L. 101.

Duitschland.

FRANKFORT, den 15den October.

Hoewel veel verminderd, blijft de cholera te Berlijn echter nog in zekere mate heerschen.

— De Pruissische Staats-Courant geeft thans op eene officiele wijze kennis van de bekende stappen, welke door de bewoners van het Zillerdal bij Z. M. den Koning van Pruissen gedaan zijn om hunne vestiging in zijne staten te gedoogen, en van het voldoen van den Koning aan hun verzoek, in volle overeenstemming met de Oostenrijksche regering; ten gevolge waarvan aan deze alle meer of min gegoede landverhuizers de stad Schmiedenberg, in het regeringsdistrict Liegnitz, voorloopig tot verblijf was aangewezen. — Het blijkt uit het door de Pruissische Staats-Courant medegedeelde, dat reeds sedert de bekende landverhuizing der Salzburgers in de vorige eeuw, onder verscheidene huisgezinnen van het Zillerdal, in Tyrol, bijbels en exemplaren der Augsburgsche geloofsbelijdenis waren verspreid geraakt, en dat, door het overgaan daarvan, van vader op zoon, die godsdienstige denkwijze bij hen in aanwezen was ge-

houden, welke tusschen hen en hunne roomsch-katholijke naburen tot zooveel botsingen had aanleiding gegeven, dat een verblijf in malkanders nabijheid niet meer mogelijk was. Het bevestigt zich overigens dat de vroegere godsdienstige en zedelijke wandel van deze nieuwe Pruissische onderdanen onbesproken is, en grond geeft om te vertrouwen dat zij zich de hun bewezene gastvrijheid in allen deele waardig zullen betoonen.

— Z. M. de Koning van Pruissen heeft zijne toestemming tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg van Dusseldorf naar Elberfeld verleend; de arbeid daaraan zal spoedig een aanvang nemen.

— Er werd te Berlijn van eene op handen zijnde belangrijke vermindering van de in werkelijke dienst zijnde troepen gesproken.

— Het Hanoversche kamp is, nadat de divisie-manoeuvres der daarin verzamelde troepen geëindigd waren, den 8sten dezer opgebroken. Dagelijks had de koning de krijgsoefeningen bijgewoond.

— Een brief uit Milaan spreekt het door de fransche dagbladen medegedeelde berigt, dat graaf Confalonieri aan koning Lodewijk Philips het behoud van zijn leven en zijne bevrijding zou te danken hebben gehad, tegen, en verzekert ten stelligste, dat alleen de gunstige van een graaf de bewerkster daarvan bij wijlen keizer Frans geweest is.

— In een berigt uit Napels van den 5den October wordt niets nadets gemeld omtrent de redenen der verschijning van een fransch smaldeel op die reede. Alleen wordt daarin gezegd dat het zich bevestigd had, dat de voor die stad verschenen schepen tot de divisie van den franschen schout-bij-nacht *Lalande* behoorden; en dat onder dezelve zich de *Jena* was, aan boord waarvan die schout-bij-nacht zich bevindt. Het dagblad van Napels heeft niets omtrent de reden van de komst dier schepen gezegd en zich bepaald bij het vermelden van hun vertrek. [Het Parijsche ministeriele echt staatsblad, het berigt omtrent de verschijning der fransche oorlogsvaartuigen voor Napels, uit de duitsche bladen overnemende, zegt niet te gelooven, dat dezelve eenige vijandelijkheid in het schild voerden, en dat de inwoners van Napels er met den schrik afgekomen zullen zijn.]

De geruchten omtrent de zeerooverijen in de wateren van Otranto hebben zich bevestigd. De Napelsche regering heeft eene gewapende stoomboot (dezelfde die men meende dat voor Messina bestemd was) derwaarts gezonden, ten einde de zeeschuimers op te sporen.

Nederlanden.

BREDA, den 18den October.

Uit 's Gravenhage schrijft men ons van gisteren:

» De zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ten elf ure geopend, onder het voorzitterschap van den heer *Dyckmeester*, die in 1835—1836 het praesidium derzelve heeft waargenomen. Dezelve doet voorlezen een koninklijk besluit, van den 14den dezer, waarbij de Voorzitter der Kamer gemagtigd wordt, om de, bij art. 84 der grondwet gevorderde eeden, ten einde als lid der kamer te worden toegelaten, af te nemen van alle dit jaar gekozen leden derzelve. Daarna benoemt hij twee commissien, belast met het onderzoek der geloofsbrieven van die leden, als: 1°. eene commissie bestaande uit de heeren *van den Mortel*, *van Rappard*, *Cats*, *Sandberg* en *van Swinderen*, voor de benoemde leden uit Noord-Braband, Gelderland, Utrecht, Vriesland, Overijssel en Groningen; en 2°. eene, zamengesteld uit de heeren *van Reenen*, *van Wickevoort-Crommelin*, *Frets*, *Repelaer* en *Hinlopen*, voor de leden, benoemd uit Holland en Zeeland. — Deze commissien, de zaal verlaten hebbende, om zich van de haar opgedragene taak te kwijten, doen, bij monde van de heeren *van den Mortel* en *van Reenen*, verslag, en stellen voor, de benoemde leden, voor zoo ver dezelve aanwezig waren, toe te laten (afwezig waren de heeren *Hoijnck van Papendrecht* en *Roëll van Hazerswoude*). Alleen betrekkelijk den geloofsbrief van den heer *van Alphen* bestaat eenig verzuim in den vorm, die de commissie echter niet van genoegzaam gewigt is voorgekomen, dat hetzelve hinderlijk zou zijn aan de toelating van dat lid. Meermalen toch is hetzelfde verzuim opgemerkt; ook dan heeft hetzelve geen grond opgeleverd, om de leden, die in hetzelfde geval verkeerden, niet dadelijk toe te laten. De heer *de Jonge* en andere leden verzochten te mogen weten, waarin dat verzuim bestond. De heer *van Reenen* antwoordde hem, dat men, in plaats van het oorspronkelijke stuk, houdende de benoeming van het lid, slechts een authentiek afschrift daarvan aan hetzelve had uitgereikt; het is alzoo wezenlijk niets anders dan een verschil in den vorm, en behoort alzoo geene aanleiding te geven, om het gekozen lid van de vervulling der hem opgedragene betrekking voorloopig uit te sluiten. De kamer vereenigt zich met dit gevoelen. Dienvolgens worden de benoemde leden binnengeleid, leggen in handen van den Voorsitter de grondwettige eeden plegtig af, en nemen daarna zitting. Het zijn de heeren *van Tuyll van Heeze* en *Romme*, uit Noord-Braband; *Schimmelpenninck* en *van Nagell*, uit Gelderland; *van Alphen*, *Verwey-Mejan*, *Luzac*, *Donker-Curtius*, *Corver Hooft* en *de Bordes*, uit Holland; *Boddaert*, uit Zeeland; *van Tuyll van Goelhorst*, uit Utrecht; *van Welderen Rengers* en *Tromp*, uit Vriesland; *van der Gronden*, uit Overijssel; *Gockinga* en *Quintus*, uit Groningen.

Thans gaat het tijdelijke voorzitterschap over op den heer *Luzac*, die gedurende de laatste zitting hetzelve heeft waargenomen, doch heden nog geene zitting had kunnen nemen, doordien hij tot de nieuw benoemde leden der kamer behoorde:

Vervolgens gaat de vergadering over tot de verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap der kamer, gedurende de tegenwoordige zitting. De heeren *Ingenhousz*, *Backer*, *Snouck Hurgronje* en *Star Busman* worden uitgenoodigd, om zich met de opneming der stemmen te belasten.

Tot verkiezing van den eersten kandidaat hadden drie stemmingen plaats, waarbij stemmen verkregen de heeren

	bij de 1ste.	bij de 2de.	bij de 3de.
van Sytzama,	17	20	26
van Meeuwen,	18	19	23
v. Tuyll v. Heeze,	8	9	
Cats,	4	3	
Boddaert,	1		
Dijckmeester,	1		
Donker-Curtius,	1		
Oningevuld-briefje	1		2
te zamen	51	51	51

Tot verkiezing van den tweeden kandidaat had slechts ééne stemming plaats. Daarbij bekwam de heer *van Meeuwen* dadelijk 29 stemmen, de heer *van Tuyll van Heeze* 11, de heer *van Dam* 2, en de heeren *de Jonge* 1, *Luyben* 1, *Dyckmeester* 1, *Vyfhuis* 1, *Cats* 1, *Boddaert* 1, *Hoynck van Papendrecht* 1, *Sandberg* 1 en *Donker-Curtius* 1.

Ook tot de verkiezing van den derden kandidaat had slechts eene enkele stemming plaats. De heer *Luzac* verkreeg 47 stemmen, de heer *van Tuyll van Heeze* 3, en de heer *van Reenen* 1.

Op de den Koning aan te bieden lijst van kandidaten voor het voorzitterschap werden dienvolgens geplaatst, de heer *van Sytzama* als eersten, de heer *van Meeuwen* als tweeden, en de heer *Luzac* als derden kandidaat.

De tijdelijke voorzitter zegt, dat hij, ingevolge art. 14 van het reglement van orde der Kamer, thans behoorde over te gaan tot de benoeming eener commissie van acht leden, om de opgemaakte lijst den Koning aan te bieden; doch dat hij, na Z. Exc. den secretaris van staat dienaangaande te hebben onderhouden, gemagtigd was geworden, namens Z. M., aan de vergadering kenbaar te maken, dat, hoe aangenaam het ook Hoogstdenzelven steeds is, om eene commissie uit den boezem der volksvertegenwoordiging te ontvangen, het den Koning ditmaal, in de droevige omstandigheden, waarin Z. M. zich gedompeld ziet, bijzonder aangenaam zou wezen, indien de opgemaakte lijst schriftelijk aan Hoogstdenzelven zou worden toegezonden. Dit voorstel van den tijdelijken voorzitter, wordt door de kamer, zonder de minste bedenking, aangenomen.

Daarna gaat de vergadering tot morgen, ten 12 ure, uiteen."

» Nog meldt men van gisteren uit 's Gravenhage:

» Men spreekt er van, dat de plegtige begrafenis van wijlen Hare Majesteit de Koningin op aanstaanden Vrijdag zal plaats hebben.

» Z. K. H. de jonge Prins bevindt zich heden tamelijk wel, doch nog steeds in een zwakken toestand."

— Den 13den dezer is van de reede van Hellevoetsluis naar Middelburg vertrokken Zr. Ms. stoomschip *Cerberus*, kapitein-luitenant ter zee *van Frank*.

Te Brussel en in verscheidene andere voorname steden van Belgie, hebben een aantal aanzienlijke ingezetenen, van het voornemen doen blijken om, ter gelegenheid van het overlijden van H. M. de Koningin der Nederlanden, voor eenigen tijd den rouw aan te nemen; zullende zij hiermede, den dag na de lijkplegtigheid een begin maken.

— Er worden thans reeds te Mechelen aanstalten gemaakt voor de plegtige viering in Augustus 1838 van het eeuwfeest der Heilige Maagd in de kerk van Onze Lieve Vrouw van Hanswijk, aldaar sedert het jaar 988 (en dus gedurende eene reeks van 850 jaren) vereerd. Men behoeft zich slechts de kerkelijke feesten welke te Mechelen in 1775, 1813 en 1825 hebben plaats gehad, te herinneren, om eene grootsche verwachting van het aanstaande feest te koesteren; terwijl de spoorwegen welke Belgie reeds doorkruissen, en op dat tijdstip in hetzelve tot stand zullen gekomen zijn, en van welke Mechelen genoegzaam het middelpunt is, zeker het aantal feestbezoekers buitengewoon zullen vermeerderen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (17 October) waren genoteerd: Belg. 101⅝; O. Met. 104¾; Spanje 18¾; Diff. 6⅞; Nap. 92½; Sic. 90½; Roni. L. 99¾; Cert. te Antw. 97¾; Braz. 86⅞.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *October*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52 13/16, ¾; dito 5 pCt. 101, 100 15/16; Kansb. *f* 22 11/16, ¾; Amort.-Synd. 4½ pCt. 94; dito 3½ pCt. 70⅜, 7/16; Handelm. 162¼, 161½, ⅝; O. Indie 5 pCt. 99 13/16, ¾, 13/16; Ardoins van 85 £ st. 18 9/16, ½; Uitg. 6⅞; Pass. 4⅞; Met. 5 pCt. 100½, 9/16; Col. 19⅞, 13/16; Peruan. 16¼, 15 15/16.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.